

УДК 616.98- 036.22(477.85)

*В. Д. Москалюк
І. В. Баланюк
А. С. Сидорчук
В. Д. Сорохан*

КЛІНІКО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВІТРЯНОЇ ВІСПИ В ДОРΟΣЛИХ НА БУКОВИНІ

Буковинський державний медичний
університет, м. Чернівці

Ключові слова: вітряна віспа,
епідеміологія, клініка.

Резюме. Висвітлено клініко-епідеміологічні аспекти перебігу вітряної віспи в дорослих хворих Буковини, які перебували на стаціонарному лікуванні в інфекційному відділенні Чернівецької комунальної установи “Обласна клінічна лікарня” у 2010-2011 роках. Встановлено, що переважну більшість хворих, які звернулися за медичною допомогою, становили молоді особи (представники організованих колективів) віком від 21 до 23 років. Хвороба перебігала типово, переважно з легким або середнім ступенем тяжкості. Виникали ускладнення: середній отит, пневмонія, гайморит.

Вступ

Щорічно в Україні на інфекційні хвороби наедужують понад 10 млн осіб, що становить майже четверть населення країни [1, 7, 12, 14]. За даними епідеміологічних досліджень, вітряна віспа уражає мільйони людей у світі, а сприйнятливність до неї становить біля 95-100% [2, 9, 13]. Для вітряної віспи притаманні сезонні коливання, з піком захворюваності в холодну пору року [4]. Відмічено тенденцію до розвитку епідемії вітряної віспи з інтервалом у 2-5 років [8, 10].

На сьогодні спостерігається зростання захворюваності на цю недугу як в Україні, так і в Чернівецькій області.

Вітряна віспа – гостре антропонозне захворювання з краплинним механізмом передачі, яке спричинюється *Varicella zoster virus (VZV)*, характеризується помірною інтоксикацією, гарячкою, ураженням шкірних покривів і слизових оболонок у вигляді поліморфного макуло-папуло-везикульозного висипу [3, 5].

На сьогодні однією з особливостей вітряної віспи стало переважне ураження дорослого населення, виникнення тяжких форм недуги та її ускладнень. Особливо небезпечною ця інфекція є для вагітних жінок, що може призводити до ураження плоду [6, 11].

Актуальність захворюваності на вітряну віспу зростатиме й у подальшому, оскільки відбувається “подорослішання” цієї інфекції.

Особливу зацікавленість науковців та практичних лікарів викликає вивчення клініко-епідеміологічних особливостей вітряної віспи в різних регіонах країни.

Мета дослідження

Вивчити захворюваність на вітряну віспу у дорослих Чернівецької області та виявити сучасні епідеміологічні й клінічні особливості її перебігу впродовж 2010 – 2011 років.

Матеріал і методи

Проаналізовано медичні карти стаціонарних хворих, які перебували на лікуванні в інфекційному відділенні з діагнозом вітряна віспа за останні 2 роки. Вивчено клініко-епідеміологічні особливості перебігу хвороби. Усі дані статистично опрацьовані і представлені в абсолютних та інтенсивних показниках.

Обговорення результатів дослідження

Впродовж 2010-2011 років на базі інфекційного відділення комунальної установи “Обласної клінічної лікарні” зареєстровано 49 випадків вітряної віспи в дорослих осіб (жіночої статі – 24, чоловічої – 25). Усі хворі госпіталізовані з діагнозом вітряна віспа.

Захворюваність на вітряну віспу реєструвалася цілорічно, з піком у січні-лютому.

Більшість хворих, які звернулися за медичною допомогою, були з організованих колективів: 23 (46,94%) – студенти, 16 (32,65%) – працюючі та 10 осіб (20,41%) – безробітні.

Для вітряної віспи характерна висока вогнищевість в “організованих” колективах.

В епідеміологічному анамнезі 42,86% пацієнтів відмітили контакт з хворими на вітряну віспу, водночас – 57,14% осіб його заперечували.

За віковим складом обстежені хворі розподілені наступним чином: від 18 до 20 років – 16

Таблиця

Основні клінічні прояви вітряної віспи у дорослих хворих Буковини впродовж 2010-2011 рр.

Клінічний симптом	Кількість спостережень (n= 49)	
	Абсолютні показники	Відносні показники (%)
Висипка на тулубі	49	100
Висипка на обличчі	49	100
Висипка на кінцівках	11	22,44
Свербіж	42	85,7
Загальна слабкість	49	100
Головний біль	22	44,89
Нудота	8	16,32
Підвищена пітливість	5	10,20
Зниження апетиту	15	30,61
Гіперемія та зернистість слизової оболонки ротоглотки	47	95,91

(32,65%) осіб, від 21 до 25 років – 5 (10,2%) осіб, від 25 до 30 років – 21 (42,86%) особа та старше 30 років – 7 (14,29%) осіб.

Середній вік хворих становив $21 \pm 2,3$ роки. Середня тривалість перебування хворого в стаціонарі становила 9 ліжко-днів. За медичною допомогою пацієнти найчастіше зверталися на 2-3-й день хвороби – 67,35%. Після трьох днів хвороби звернулося 32,65% хворих.

Нами проаналізовано та статистично узагальнено дані клінічного перебігу вітряної віспи у 49 хворих (табл.).

Діагноз вітряної віспи встановлювали за клініко-епідеміологічними критеріями. Всі пацієнти госпіталізовані в період висипання. Хвороба переважно перебігала з легким (53,06%) або середнім (26,53%) ступенем тяжкості. Рідше зустрічалось захворювання з тяжким перебігом – у 10,20% випадків.

Висипці часто передували продромальні явища – головний біль, підвищення температури тіла, зниження апетиту, млявість, нудота, блювання, біль у попереку, животі. Висипка з'являлася протягом тижня у вигляді 3-5 спалахів: спочатку на животі, грудях, плечах, стегнах, а потім без певної закономірності поширювалася по всьому тілі, у тому числі на волосисту частину голови. Інтенсивність висипки коливалася від поодиноких елементів до рясної. Тривале лікування спостерігалось у хворих, які мали ускладнення (середній отит – 14,28% та позагоспітальну пневмонію – 26,53%). Зареєстровано 4 випадки вітряної віспи у вагітних.

У 34,69% хворих відмічено лімфопенію, у 51,02% – зсув лейкоцитарної формули вліво, а за тяжкого перебігу – -можливий лейкоцитоз.

У загальному аналізі сечі виявлено сечовий синдром у 57,14% хворих за рахунок мікрогематурії, циліндрурії, мікропротеїнурії та наявності солей.

Таким чином, перебіг вітряної віспи в дорослого населення Буковини має класичну клінічну симптоматику, але частіше спостерігаються ускладнення (пневмонія, отити, гайморити) при пізньому зверненні хворих (після 5-6 доби). При своєчасній діагностиці та адекватному лікуванні відмічається оптимальний позитивний прогноз із повним видужанням без ускладнень.

Висновки

1. За даними медичних карт стаціонарних хворих, за останні роки спостерігається зростання захворюваності на вітряну віспу серед дорослого населення Буковини.

2. На контакт із хворими на вітряну віспу вказували 42,86% обстежених пацієнтів.

3. Переважну більшість (46,94%) хворих на вітряну віспу становила молодь студентських колективів.

4. У 53,06% пацієнтів перебіг хвороби був легким, у 26,53% – середньої тяжкості у 14,28% – тяжкий.

Перспективи подальших досліджень

Вивчити ефективність лікування у хворих на вітряну віспу залежно від тяжкості перебігу.

Література. 1. Бобильова О.О. Про епідемічну та санітарно-гігієнічну ситуацією в Україні в останні роки. / О.О. Бобильова, С.П. Бережнов, М.А. Ситечко, та ін // Сучасні інфекції. – 2000. – № 1. – С. 4-6. 2. Гранитов В.М. Герпес-вірусная инфекция. – М. - Мед. книга, Н. Новгород: Издательство НГМА, 2001. – С. 17-24. 3. Зубленко О.В. Вітряна віспа в Україні та сучасний підхід до її профілактики / О.В. Зубленко // Сімейна медицина. – 2006. – № 2. – С. 90-92. 4. Зубленко О.В. Епідеміологічна характеристика вітряної віспи в м. Києві. / О.В. Зубленко, І.Г. Маркович // Сучасні інфекції. – 2004. – № 4. – С. 28-31. 5. Матяш В.І. Вітряна віспа у дорослих – клініко-терапевтичні аспекти / В.І. Матяш, І.А. Боброва, О.Л. Гошко // Нова медицина. – 2005. – № 2. – С. 66-69. 6. Чудная Л.М. Ветряная оспа: анализ проблемы и пути решения. / Л.М. Чудная, А.И. Гриневич // Сучасні інфекції. – 2002. – № 2. – С. 117-120. 7. Atkinson W. *Epidemiology and Prevention of Vaccine-Preventable Diseases* / W. Atkinson, S. Wolfe // Centers for Disease Control and Prevention. Varicella (Chapter 21). In:

eds. Washington DC: Public Health Foundation. - 2011. - 385 p. 8. Bonhoeffer J. Prospective surveillance of hospitalization associated with varicella-zoster virus infection in children and adolescents / J. Bonhoeffer, G. Baer, B. Muehleisen [et al.] // Eur. J. Pediatr. - 2005. - V. 164. - P. 366-370. 9. Bramley J.C. Epidemiology of chickenpox in Scotland: 1981 to 1998 / J. C. Bramley, I.G. Jones // Commun. Dis. Public Health. - 2000. - V. 3. - P. 82-87. 10. Deguen S. Epidemiology of chickenpox in France (1991 to 1995) / S. Deguen, N.P. Chau, A. Flahault // J. Epidemiol. Community Health. - 1998. - V. 52. - P. 46-49. 11. Etzioni A. Fatal varicella associated with selective natural killer cell deficiency / A. Etzioni, C. Eidenschenk, R. Beck [et al.] // J. Pediatr. - 2005. - V. - 146. - P. 423-425. 12. Siegel J.D. Guideline for Isolation Precautions: Preventing Transmission of Infectious Agents in Healthcare Settings (HICPAC) / J.D. Siegel, E. Rhinehart, M. Jackson et al. // Healthcare Infection Control Practices Advisory Committee. - 2007. - V. 12. - P. 110-131. 13. Suzuki K. Spread of varicella-zoster virus DNA to the environment from varicella patients who were treated with oral acyclovir / K. Suzuki, T. Yoshikawa, M. Ihira [et al.] // Pediatr. Int. - 2003. - V. 45. - P. 1016-1022. 14. Warton M. The epidemiology of varicella zoster virus infections // Infect. Dis. Clin. North Am. - 1996. - № 10. - P. 571-581.

КЛИНИКО-ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ВЕТРЯНОЙ ОСПЫ У ВЗРОСЛЫХ НА БУКОВИНЕ

*В.Д.Москалюк, И.В.Баланюк,
А.С.Сидорчук, В.Д.Сорохан*

Резюме. Отражены клинико-эпидемиологические аспекты течения ветряной оспы у взрослых больных Буковины, которые находились на стационарном лечении в инфекционном отделении коммунального учреждения “Областная клиническая больница” в 2010-2011 году. Установлено, что подавляющее большинство больных, которые обратились за медицинской помощью, составляли молодые лица (представители организованных коллективов) в возрасте от 21 до 23 лет. Болезнь протекала типично, преимущественно с легкой или средней степенью тяжести.

Ключевые слова: ветряная оспа, эпидемиология, клиника.

UDC 616.98- 036.22(477.85)

CLINICO-EPIDEMIOLOGICAL SPECIFIC CHARACTERISTICS OF CHICKENPOX IN ADULTS OF BUKOVYNA

*V.D. Moskaliuk, I.V. Balaniuk,
A.S. Sydorчук, V.D. Sorokhan*

The aim of the research. To study the chickenpox morbidity in the Chernivtsi region and to determine a modern epidemiologic and clinical peculiarities of its course during 2010-2011.

Methods. The authors carried out the retrospective cohort study of patients with chickenpox who underwent a course of inpatient treatment at the infectious unit of the municipal facility – the Chernivtsi Regional Clinical Hospital (RCH). The data were statistically processed and represented in absolute and intensive figures.

Results. The authors have elucidated the clinico-epidemiological aspects of the course of chickenpox in adult patients of Bukovyna. It has been ascertained that an overwhelming majority of patients, who sought medical advice, consisted of young persons (representatives of organized groups) aged from 21 to 23 years. The disease had a typical clinical course, primarily with a mild or medium degree of severity. Such complications as otitis media, pneumonia, maxillary sinusitis occurred.

Conclusions. The chickenpox clinical course in adults' patients of Bukovyna had classic clinical signs but complications such as pneumonia, otitis, and sinusitis were more frequent. As a result of our research we came to the conclusion that in case of timely diagnostics and adequate treatment the favorable prognosis with complete recovery was observed. 42,86 % patients informed about the contact with sick persons. In 53,06 % of adult patients there was a mild course of the disease severity, in 26,53 % - moderate, and severe course with complications was observed in 14,28 %.

Keywords: chickenpox, epidemiology, clinical picture.

**Bukovinian State Medical University, (Chernivtsi)
Chernivtsi, Karmeliuka str, 83 B|9
balanyk85@mail.ru**

Clin. and experim. pathol. - 2012. - Vol. 11, №2(40). - P. 101-103.

Надійшла до редакції 25.05.2012

Рецензент – проф. С.С.Дейнека

© В. Д. Москалюк, І. В. Баланюк, А. С. Сидорчук, В. Д. Сорохан, 2012